

УДК 685.34

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ МАТЕРІАЛІВ ДЛЯ ВЗУТТЯ СПЕЦІАЛЬНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ

Асп. Н.М. Бурсак, гр. ДФТЛП-17

Науковий керівник проф. С.С. Гаркавенко¹

Науковий керівник проф. Ю.Ю. Щербань²

¹Київський національний університет технологій та дизайну

²Київський коледж легкої промисловості

Мета і завдання. Мета – провести порівняльний аналіз фізико-механічних властивостей матеріалів для верху та низу взуття спеціального призначення.

Завдання – аналіз стану та напрямків розвитку технології виготовлення сучасного спеціального взуття на основі дослідження фізико-механічних та гігієнічних властивостей використовуваних матеріалів.

Об'єкт та предмет дослідження. **Об'єкт дослідження** - матеріали для спеціального взуття (СВ).

Предмет дослідження – визначення основних характеристик та параметрів матеріалів для взуття спеціального призначення.

Результати дослідження. Здорові та безпечні умови праці людей постійно знаходяться в полі зору державних та санітарно-гігієнічних установ, які контролюють відповідність їх державним та нормативним стандартам. Особливу увагу охороні здоров'я приділяють працівникам промислових підприємств та спеціалізованих служб цивільного захисту. Важливе місце в загальному комплексі заходів щодо поліпшення умов праці є надання спеціального одягу та взуття для співробітників.

Сьогодні існують промислові підприємства, які постійно розробляють та вдосконалюють конструкції та технології виготовлення засобів індивідуального захисту (ЗІЗ) з урахуванням характеру робочого середовища. До складу ЗІЗ, що експлуатується у сфері підвищеної дії шкідливих виробничих чинників, входить спеціальне взуття, яке безпосередньо призначене для захисту ніг людини від дії несприятливого впливу навколишнього середовища.

Такі вироби повинні відповідати вимогам діючих стандартів і технічних умов як за вихідними матеріалами та і за їх захисними властивостями. Для цього запроваджено обов'язкову сертифікацію ЗІЗ, що в свою чергу викликає необхідність підвищення вимог до якості спеціального взуття (СВ).

Підвищення вимог до якості СВ ставить перед спеціалістами взуттєвої промисловості проблему пошуку та впровадження у виробництво нових матеріалів, ресурсозберігаючих технологій, методів підвищення експлуатаційних, захисних, естетичних та екологічних показників.

У взуттєвій промисловості вирішення цих задач здійснюється за рахунок технологічного переоснащення підприємств, впровадження нових матеріалів і прогресивних технологічних процесів.

Тому, зважаючи на вимоги до взуття спеціального призначення які включають:

- надійний захист ніг людини від дії шкідливих та небезпечних виробничих чинників таких як агресивні середовища, висока температура, механічні навантаження, вібрації та ін.;

- легкість, зручність, які забезпечують відсутність обмеження рухових можливостей працівника;

- відповідність вимогам сучасної виробничої гігієни та естетики;

- відповідність визначення нормам стандарту терміна експлуатації;

- легка очищувальна здатність від забруднення;

було прийняте рішення щодо проведенню ряду досліджень матеріалів верху та низу взуття спеціального призначення.

Представлені в дослідженні матеріали верху та низу взуття визначалась за критерієм їх подальшого використання на етапах розробки і проектування нових взуттєвих виробів спеціального призначення.

Сучасні матеріали і технології виробництва виробів широкого вжитку та спеціального призначення
Технологія виробів із шкіри

Таблиця 1 – Результати випробувань матеріалів верху, що застосовуються для спеціального взуття

Назва показників, одиниці виміру	ГОСТ, ДСТУ, ТУ, EN ISO	Норма по ГОСТ	Юхта	Нубук	Хром	Шкіра гладка
Товщина матеріалу, мм	ДСТУ 2726-94 (ГОСТ 939-94)	Понад 1,6 мм	,8-2,0	2,2-2,4	2,0-2,2	2,2-2,4
Розривне зусилля (міцність на розрив), Н	ДСТУ 2726-94 (ГОСТ 939-94)	Не менше 1,8. Для нубука не менше 1,4	2,3	2,1	2,2	2,5
Видовження, %	ДСТУ 2726-94 (ГОСТ 939-94)	15-35%. Для нубука 20-40%	28	30	29	30
Розрив ниткових швів	ТУ У 15.2-00034022-175:2017	Не менше 115 Н/см	166	175	167	200
Багаторазове згинання шкіри	ГОСТ 13868	Не менше 3000 циклів без пошкоджень	1000000 циклів згинів без пошкоджень			
Водостійкість шкіри	ТУ У 15.2-00034022-175:2017	180 хв, не менше	60хв.	220хв.	200хв.	200хв.
Паропроникність шкіри	ДСТУ EN ISO 20345:2016	Не менше 0,8мг/(см ² год)	0,9	1,2	1	1,2
Вогнетривкість шкіри	ДСТУ EN 15090:2017 (EN 15090:2012, IDT)	Секунд (без пошкоджень)	7	9	12	30

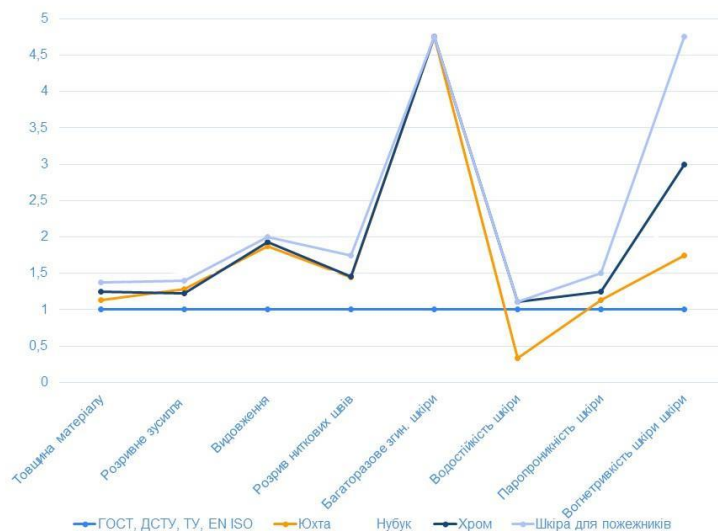

Рисунок 1 – Графік порівняння показників випробувань матеріалів для верху взуття спеціального призначення

Висновки. На основі проведених експериментальних досліджень фізико-механічних властивостей матеріалів визначені основні показники і їх відповідність вимогам стандартів і технічних умов за вихідними параметрами. Отримана база даних може бути використана при удосконаленні існуючих зразків взуття та проектуванні нових виробів з новими фізико-механічними властивостями.

Ключові слова: спеціальне взуття, шкідливих виробничих чинників, обов'язкову сертифікацію ЗІЗ, вихідними матеріалами та і за їх захисними властивостями.

ЛІТЕРАТУРА

1. Половніков І.І. Андрущак В.І., Беднарчук М.С. Дослідницькі технології у виробництві спеціального взуття : монографія. Львів. 2014, 368с.

2. FOOTWEAR AND WORK :веб-сайт:

https://studopedia.com.ua/1_143959_FOOTWEAR-AND-WORK.html (дата звернення: 15.04.2019).